

contribuie la înlăturarea dificultăților ce apar la scrierea compozițiilor.

Bibliografie

1. Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru treapta primară, Chișinău, 2011.
2. Nuța, S., Metodica predării limbii române în clasele primare, Editura Aramis, București, 2000.
3. Șerdean, I., Didactica limbii și literaturii române în învățământul primar, Editura Corint, București, 2003.

ASPECTE TEORETICO-PRACTICE DE REALIZARE A INTERDISCIPLINARITĂȚII LA MATEMATICĂ ÎN CLASA A IV-A

DUBINEANSCHI Tatiana, dr., conf. univ.

Summary

In this article is approached the concept of interdisciplinary, are proposed two interdisciplinary activities that can be realized during lessons of mathematics in primary classes.

În contextul actual, atât de complex, aflat într-o continuă și rapidă transformare, datorită unei explozii informaționale fără precedent, școala și, implicit, conceptul de educație trebuie să răspundă necesității de a pregăti elevii pentru viață.

„A face față solicitărilor și provocărilor lumii contemporane presupune să ai capacitatea de a face transferuri rapide și eficiente între diversele „felde” disciplinare, a aduna, a sintetiza și a pune la lucru împreună cunoștințe, deprinderi și competente dobândite prin studierea diverselor discipline” [1, p. 6].

Problema *interdisciplinarității* a preocupat filosoffii și pedagogii încă din cele mai vechi timpuri: sofiștii greci, *Plinius, Comenius și Leibnitz*; filosoffi români precum *Spiru Haret, Iosif Gabrea, G. Găvănescu. Ian Amos Comenius* opta pentru studierea

gramaticii și filosofiei, a filosofiei și literaturii în baza interrelațiilor existente între acestea, iar *John Look* – pentru studierea istoriei și filosofiei. În perioada contemporană, un adept al interdisciplinarității și promotor al ideilor aferente este pedagogul *G. Văideanu*. Încă în 1700, *J.-J. Rousseau* susținea necesitatea unui curriculum bazat pe nevoile și interesele individului, pornind de la experiențele vieții cotidiene. Abia în secolul al XIX-lea, contele L. N. Tolstoi a încercat să pună în practică ideea, creînd la moșia sa o „școală liberă”, centrată pe „viața celui care învață”, considerînd că „singura metodă educativă este viața însăși”.

Decroly O. propunea un nou sistem școlar, numit de el, „sistemul centrelor de interes”. Se creau centre de interes, unde temele și problemele erau studiate din perspectiva mai multor discipline. Elemente de interdisciplinaritate presupune și metoda proiectelor, propusă de *Kilpatrick*, în care materiile de studiu sunt înlocuite prin proiecte pe care elevii trebuie să le realizeze [2, p. 199].

După *Cucoș C.* (1996) „Interdisciplinaritatea este o formă de cooperare între discipline diferite cu privire la o problemă, a cărei complexitate nu poate fi surprinsă decît printr-o convergență și o conturare prudentă a mai multor puncte de vedere” [apud 2, p. 200]. Același autor extinde interdisciplinaritatea la nivel de arii curriculare, considerînd că „Interdisciplinaritatea presupune o intersectare a diferitor arii disciplinare, presupune interacțiunea deschisă dintre anumite competențe sau conținuturi interdependente dintre două sau mai multe discipline” [3, p. 126].

Idei similare pot fi întîlnite la *Pop V.* care afirmă că „Interdisciplinaritatea înseamnă cooperare între discipline înrudite, este o formă mai puțin dezvoltată a comunicării, integrării unor discipline, care presupune intersectarea unor arii curriculare. Interdisciplinaritatea este centrată pe formarea de competențe transversale, cu o durabilitate mai mare în timp [9].

Lipovan N. susține că „Interdisciplinaritatea presupune abordarea conținuturilor complexe avînd ca scop formarea unei imagini unitare asupra unei anumite problematici. Ea vizează relațiile, în special de metodologie, care se stabilesc între discipline diferite, sau, mai bine zis, transferul metodelor dintr-o disciplină într-alta” [7].

Mândruț O. vorbește despre „*interdisciplinaritate școlară*” care „reprezintă modalitatea de a utiliza concepte specifice diferitelor discipline în abordarea unor probleme comune, a unor domenii de graniță și pentru realizarea unor corelații între discipline, grupe de discipline, precum și pe ansamblul activităților de învățare” [8].

Spre deosebire de interdisciplinaritatea științifică (obiectivată spre cercetare), interdisciplinaritatea școlară are ca finalitate difuzarea cunoștințelor științifice (în forme didactice) și formarea actorilor sociali. Ea își propune să ofere condițiile dezvoltării proceselor integratoare referitoare la cunoștințe, produse cognitive și are în preocupări organizarea cunoștințelor școlare pe plan curricular, didactic și pedagogic. Obiectul de interes îl constituie disciplinele școlare (spre deosebire de interdisciplinaritatea științifică, orientată spre disciplinele științifice) [idem].

În continuare sînt propuse două activități interdisciplinare, realizabile la lecțiile de matematică în clasa a IV-a.

1. Conținuturi curriculare

– **Matematica:** Unități de măsură pentru timp

– **Științe:** Corpul uman

Etapa lecției: Realizarea sensului

Citește lista de indicații cu privire la timpul de schimbare a unor obiecte.

✓ Buretele de baie este recomandat să fie schimbat după 8 săptămîni.

✓ Periuța de dinți trebuie înlocuită la fiecare 3 luni.

✓ Buretele de vase trebuie schimbat după 2 săptămîni.

✓ Tocătorul de lemn sau din plastic nu se mai folosește după 7-8 luni.

✓ Prosopul de baie trebuie schimbat săptămînal.

Citește afirmațiile de mai jos. Scrie o bifă în pătrățelul de alături, dacă consideri că s-au respectat prevederile de mai sus.

1. Sanda a început să folosească periuța la începutul lunii mai și a schimbat-o la sfîrșitul lunii septembrie.

2. Maria schimbă buretele de bucătărie la fiecare 14 zile.

3. Gabriela a schimbat buretele de baie după 3 săptămîni și 35 de zile din ziua în care a început să-l folosească.

4. Dora a spălat 3 prosoape folosite într-o săptămîna, cîte unul pentru fiecare dintre cei trei membri ai familiei.

5. Dina nu mai folosește tocătorul de lemn de 5 luni, dat l-a folosit o jumătate de an și încă 4 săptămîni.

2. Conținuturi curriculare

– **Matematica:** *Unități de măsură pentru timp (Interpretarea datelor din tabel). Compunerea problemelor cu două diferențe.*

– **Limba și literatura română:** *Lectură recomandată*

Etapa lecției: *Realizarea sensului*

Nr.	Autorul	Denumirea cărții	Editura	Anul ediției	Nr. de pagini
1.	Vasile Alecsandri	Serile la Mircești	Cartier	1995	75
2.		Fram, ursul polar	Prut Internațional	2003	162
3.	Spiridon Vangheli	Carte de citire și gândire: Lecturi pentru clasa a IV-a. Vol. 4	Editura pentru copii „Guguța”	2006	108
4.	Petre Ispirescu	Legende sau basmele românilor	Cartier	2008	592
5.		Amintiri din copilărie	ARC	2010	88

6.		<i>Prinț și cerșetor</i>	Prut Internațional	2015	158
----	--	--------------------------	-----------------------	------	-----

1. Răspunde la întrebările de mai jos:

- Cine sînt autorii cărților din tabel? Completează tabelul.
- După ce criteriu sînt aranjate cărțile în tabel?
- După care alte criterii ați putea aranja cărțile?
- În ce secol a fost editată fiecare dintre cărți?
- Cît de „vechi” sînt fiecare dintre cărți?
- Ce carte, din cele incluse în tabel, ați citit? Prin ce v-a impresionat lectura cărții?

2. Colaborați în perechi și compuneți, folosind datele din tabel, o problemă cu două diferențe în care să fie vorba despre citirea pe săptămîni a cărților de Spiridon Vangheli și Cezar Petrescu.

Din cele menționate mai sus, se profilează ideea de bază a interdisciplinarității, care constă în faptul că aparatul conceptual și metodologic al mai multor discipline este utilizat în interconexiune pentru a aborda o temă, o problemă, în special pentru a dezvolta competențe integrate/transversale/cheie/cross-curriculare. Abordarea interdisciplinară presupune dezvoltarea capacității de a transfera rapid și eficient competențe acumulate prin studierea diverselor discipline în vederea rezolvării unor situații-problemă. Prin realizarea de conexiuni la mai multe niveluri, elevii trec de la acumularea de informații la participarea efectivă, la realizarea unor produse.

Bibliografie

1. Bulgariu, M., *Tendințe noi în abordarea interdisciplinarității fizică-chimie-biologie*. Teză de doctor, rezumat. București, 2011.
2. Croitoru, N., *Abordări interdisciplinare la orele de română*, în: Revista Limba Română, Nr. 3, anul XXIV, 2014.
3. Cucoș, C., *Pedagogia*, Editura Polirom, Iași, 1996.
4. Galben-Panciuc, Z., Diaconu, S., Botgros, I., Galben, S., *Științe, manual pentru clasa a IV-a*, Editura „Prut Internațional”, Chișinău, 2013.

5. Marin, M., Niculcea, T., *Limba română, manual pentru clasa a IV-a*, Editura „Cartier”, Chișinău, 2013.
6. Ursu, L., Lupu, I., Iasinschi, Iu., *Matematica, manual pentru clasa a IV-a*, Editura „Prut Internațional”, Chișinău, 2013.
7. Lipovan, N., *Aplicații ale matematicii. Abordări interdisciplinare și transdisciplinare*. Disponibil pe Internet la:
<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:4IQD9XLX7KUJ:forum.portal.edu.ro/index.php%3Fact%3DAttach%26type%3Dpost%26id%3D1994030+&cd=1&hl=en&ct=clnk>, (accesat: 23.03.2016).
8. Mândruț, O., *Instruirea centrată pe competențe la geografie în învățământul preuniversitar*. CERCETARE – INOVARE – FORMARE – DEZVOLTARE. Disponibil pe Internet la:
<http://www.uvvg.ro/cdep/wp-content/uploads/2012/06/geocompetente-final-2.pdf>, (accesat 16.03.2016).
9. Pop, V., (coord.), Ardelean, D., *Strategii didactice în perspectivă transdisciplinară*. Modulul 1. Disponibil pe Internet la :
http://mentoratrural.pmu.ro/sites/default/files/ResurseEducationale/63055_modul_1_strategii%20trans_final.pdf, (accesat: 13.03. 2016).

**ASPECTE DE PROMOVARE A EDUCAȚIEI
 NUTRIȚIONALE ÎN DEMERSUL EDUCATIV PRIMAR
 SARANCIUC-GORDEA Liliana, dr., conf. univ.**

Summary

Dans le contenu de cet article on élucide quelques aspects théorique et méthodologique de l'éducation nutritionnelle. On y propose un modèle pratique de valoriser ce type d'éducation dans l'enseignement primaire.

Dreptul la sănătate este unul din drepturile fundamentale ale omului. Acesta reprezintă principalul argument ce poate fi adus în favoarea implementării *educației pentru sănătate în toate școlile*, din considerentul că școala este principala *cale de promovare a cunoștințelor valide* a diferitelor aspecte ale sănătății, *formînd*